

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
کمیسیون دسترسی به اطلاعات

Islamic Republic of Afghanistan
Access to Information Commission

د افغانستان اسلامي جمهوري دولت
اطلاعاتو ته د لاسرسۍ کمیسیون

کمیسیون دسترسی به اطلاعات

گزارش تحلیلی نظارت از ویبسایت های ۴۴ اداره دولتی

سال ۱۳۹۸ - ۱۳۹۹

این گزارش در برگزیده نظارت از تطبیق ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات به منظور (تأمین و تقویت دسترسی به اطلاعات، حصول اطمینان از شفافیت و تقویت فرهنگ اطلاع رسانی، پاسخگو ساختن ادارات به آرایه اطلاعات، ایجاد زیر ساخت های دسترسی به اطلاعات) می باشد.

الف	مقدمه
ب	خلاصه گزارش
۱	یافته های گزارش
۱	ادارات عالی
۲	ادارات متوسط
۳	ادارات ضعیف
۴	گراف های تحلیلی به تفکیک ادارات
۵	گراف های تحلیلی به تفکیک بندها
۶	شرح مختصر نظارت از وبسایت های ادارات به تفکیک هر اداره
۱۹	نتیجه گیری
۲۰	بررسی مقایسوی گزارش نظارتی با گزارش قبلی
۲۱	راه حل های پیشنهادی برای غنای وبسایت ها

دسترسی به اطلاعات که از جمله حقوق اساسی بشر در اسناد معتبر جهانی دانسته شده است، به دو شکل تأمین می‌گردد:

۱- پیشگیرانه ۲- واکنشی به اساس تقاضا

کشور هایی که پیشینه نسبتاً طولانی تر در قسمت قانون دسترسی به اطلاعات و ارایه اطلاعات به شهروندان شان دارند، بیشتر تلاش نموده اند، تا اطلاعات قابل نشر را به طور پیشگیرانه در مورد فعالیت های انجام شده و فعالیت های پلان شده، در اختیار مردم قرار دهند. نشر پیشگیرانه اطلاعات بدون شک که در امر اعتباردهی به ادارات از یک طرف و در ایجاد سهولت برای اداره و متقاضیان در ارایه و دسترسی به اطلاعات از طرف دیگر، ممد خوب به شمار می رود. این کار هزینه دسترسی به اطلاعات را کم ساخته و از ضیاع وقت جلوگیری به عمل آورده و از همه مهمتر اینکه اطلاعات از شکل سنتی آن (هاردکاپی) به شکل مدرن آن (سافت کاپی) در می آیند و این کار می تواند ادارات را در قسمت مدیریت و نگهداری اطلاعات و اسناد کمک نماید.

کمیسیون دسترسی به اطلاعات به ادامه فعالیت خویش در بخش های آگاهی دهی از قانون به ادارات و مردم، بررسی شکایت های متقاضیان، ارایه مشوره های لازم برای ادارات در قسمت استخدام به موقع مسؤولین مراجع اطلاع رسانی، برنامه های ارتقای ظرفیت مسؤولین مراجع اطلاع رسانی، ایجاد سهولت های انترنتی برای تقاضا و ارایه اطلاعات (ایجاد سیستم آنلاین تقاضای اطلاعات و درج شکایات (www.askforinfo.af))، برای دومین بار از نشر پیشگیرانه اطلاعات از جانب ادارات نظارت همه جانبه به عمل آورده است. تا یافته ها و نتایج این نظارت، روند ارایه اطلاعات به صورت پیشگیرانه در ادارات را تقویت بخشیده و زمینه تأمین هرچه بیشتر حق دسترسی به اطلاعات برای متقاضیان فراهم شود.

به همین منظور پروسه نظارت از وب سایت های ادارات دولتی که مناسبترین روش برای نشر اطلاعات پیشگیرانه محسوب می گردد، توسط یک تیم چهار نفری به تاریخ ۱۳ دلو ۱۳۹۸ آغاز و به تاریخ ۲۹ حوت ۱۳۹۸ ختم شد. نظارت از وبسایت های ۴۴ اداره به صورت حضوری به اساس شاخص های از قبل تعیین شده صورت گرفت که یافته های این نظارت جمع پیشنهادات، مشکلات و راه های حل آن، با مقام ریاست جمهوری، ادارات و رسانه ها شریک ساخته می شود. کمیسیون در نظر دارد تا اداراتی که در قسمت نشر پیشگیرانه اطلاعات خوب می درخشند و ابتکاراتی در عرصه اطلاع رسانی به عمل می آورند، طی محافل اختصاصی مورد تقدیر قرار داده و با اداراتی که از قانون تخلف می نمایند، مطابق قانون برخورد نمایند.

خلاصه گزارش

این دومین گزارش نظارتی کمیسیون دسترسی به اطلاعات می باشد که از ویسایت های ادارات به اساس احکام ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات انجام داده است. ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات دارای ۱۷ بند می باشد و ادارات مکلف اند به اساس اهداف و ساحت کاری خویش، تمام موارد ذکر شده در بندهای این ماده را حداقل سال یکبار به طور پیشگیرانه به نشر برسانند. از آنجایی ویسایت، به عنوان صفحه رسمی ادارات آدرس مشخص اطلاع رسانی محسوب می گردد، این نظارت متمرکز بر ویسایت های ادارات بوده که در حضور نماینده اداره، مدیر ویسایت و مسؤول اطلاع رسانی آنها صورت گرفته است.

شاخص های نظارت جمعاً ۴۴ شاخص بوده که در حقیقت محتوای اساسی بند های ماده ۱۵ قانون را احتوا میکند و نظارت به اساس همین شاخص ها صورت گرفته است.

به اساس یافته های گزارش، بعد از تحلیل و ارزیابی اطلاعات و تفکیک ادارات از لحاظ اهداف و ساحت کاری آنها، ادارات در سه کتگوری تقسیم بندی شده اند:

ادارات برتر:

عبارت از اداراتی اند که مجموع فیصدی رعایت شاخص ها در ویسایت شان از ۸۰ الی ۱۰۰ در صد باشد. ادارات متوسط:

عبارت از اداراتی اند که مجموع فیصدی رعایت شاخص ها در ویسایت شان از ۵۰ الی ۸۰ در صد باشد. ادارات ضعیف:

عبارت از اداراتی اند که مجموع فیصدی رعایت شاخص ها در ویسایت شان پائینتر از ۵۰ در صد باشد.

این گزارش شامل نظارت از وب سایت های ۴۴ اداره مشمول وزارت خانه ها، کمیسیون های مستقل، ریاست های مستقل و ادارات مستقل است که قبلاً شاخص های نظارتی جمع تشریحات لازم هر شاخص، به تمام ادارات به منظور هماهنگی هرچه بیشتر شریک ساخته شد. ولی با آنها بعضی ادارات بنابر مشکلات، تخنیکی، اداری، عدم همکاری بخش های مختلف اداره با مرجع مسؤول اطلاع رسانی در فراهم آوری اطلاعات و عدم آگاهی دقیق از احکام قانون، نتوانستند جایگاه خوبی را از نقطه نظر نشر پیشگیرانه اطلاعات به دست آورند.

مقایسه یافته های این گزارش با گزارش قبلی، بهبود وضعیت را نشان میدهد و این امیدواری را به بار می آورد که در آینده، ویسایت های ادارات بیشتر غنی و منسجم خواهند شد.

پیشنهادات و راه حل مشخص به ادارات که دارای وب سایت ضعیف اند و یا هم ویسایت شان غیر فعال است، ارسال گردیده و کوشش خواهد شد تا با همکاری های چند جانبه ویسایت های ادارات فعال و غنی گردد.

یافته های گزارش

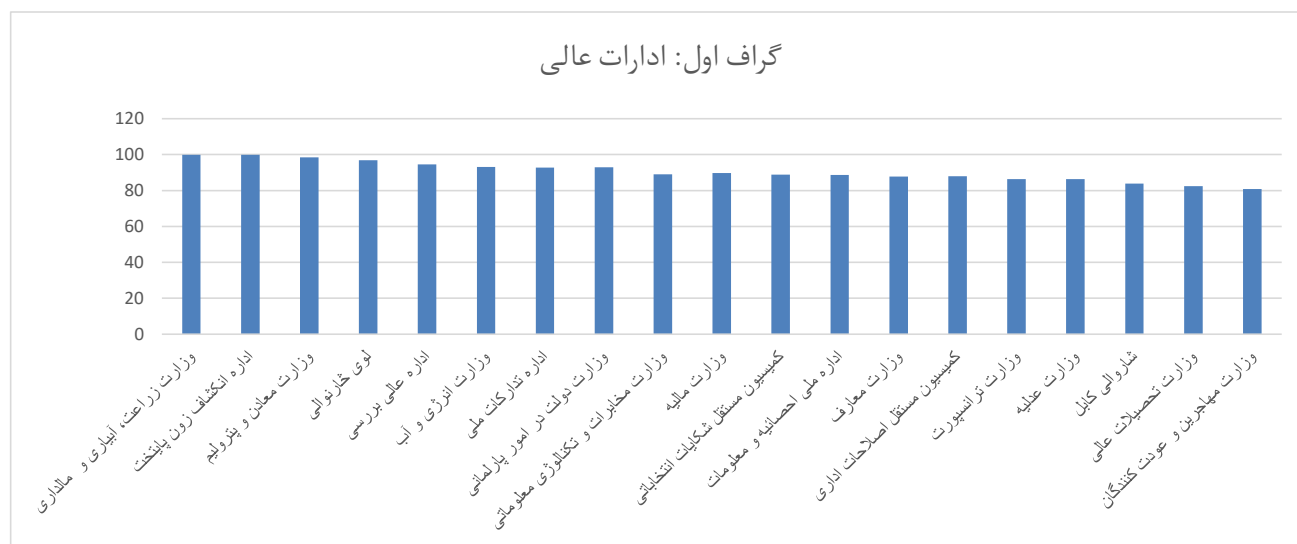
به منظور انسجام بهتر امور نظارتی رهنمود نظارتی، چک لست، پلان عملیاتی تهیه شده و شاخص های نظارت مرجع اطلاع رسانی و شاخص های ۴۴ گانه نظارتی جهت بالارفتن کیفیت نظارت و رفع چالشهای موجود، از قبل با ادارات شریک ساخته شده و با هماهنگی قبلی ادارات، نظارت از ویبسایت ها صورت گرفت. تطبیق ماده ۲۲ قانون دسترسی به اطلاعات که نظارت از پروسه دسترسی به اطلاعات از ادارات و چگونگی ارایه آن را از وظایف و صلاحیتهای کمیسیون دانسته و به همین اساس نظارت از تطبیق ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات را که نشر پیشگیرانه اسناد و اطلاعات را حداقل سال یکبار از مکلفیت های ادارات دانسته است؛ اجرایی گردید.

- نظارت از ویبسایت ۴۴ اداره از ۵۸ اداره پلان شده به صورت حضوری در مطابقت با شاخص های ۴۴ گانه تهیه شده از بند های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات صورت گرفت که نتایج آن به شرح ذیل است:
در این نظارت ادارات به اساس فیصدی رعایت شاخص های ادارات به سه کتگوری تقسیم بندی شدند:

۱- ادارات عالی

۲- ادارات متوسط

۳- ادارات ضعیف

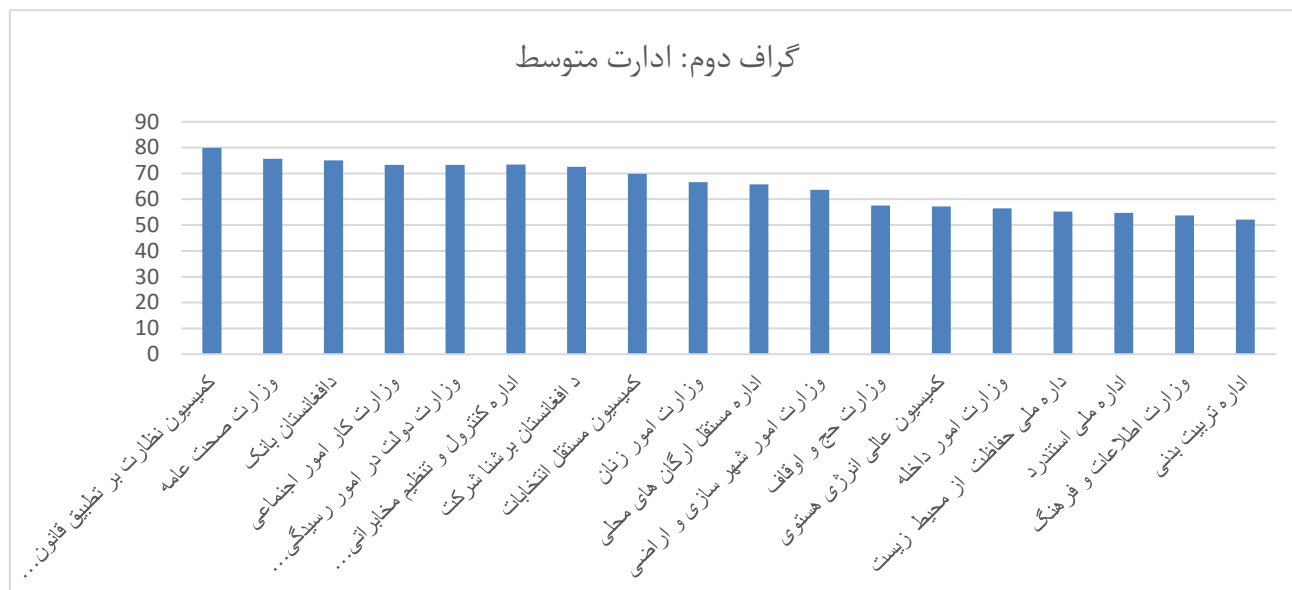

ادارات عالی

گراف اول در برگیرنده ادارات عالی می باشد ادارات که بیشتر از ۸۰ در صد شاخص ها را رعایت نموده اند، در رده بندی عالی قرار گرفته اند. در این رده بندی که ۱۹ اداره به ترتیب قرار گرفته اند، ادارات دارای ویبسایت فعال و غنی بوده اند و توانسته اند ضمن نشر اطلاعات مرتبط به اداره و فعالیت های شان، اطلاعات مربوط به شاخص هایی که از طرف کمیسیون دسترسی به اطلاعات به اساس بند های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات تهیه شده بود را از طریق ویبسایت شان به نشر برسانند.

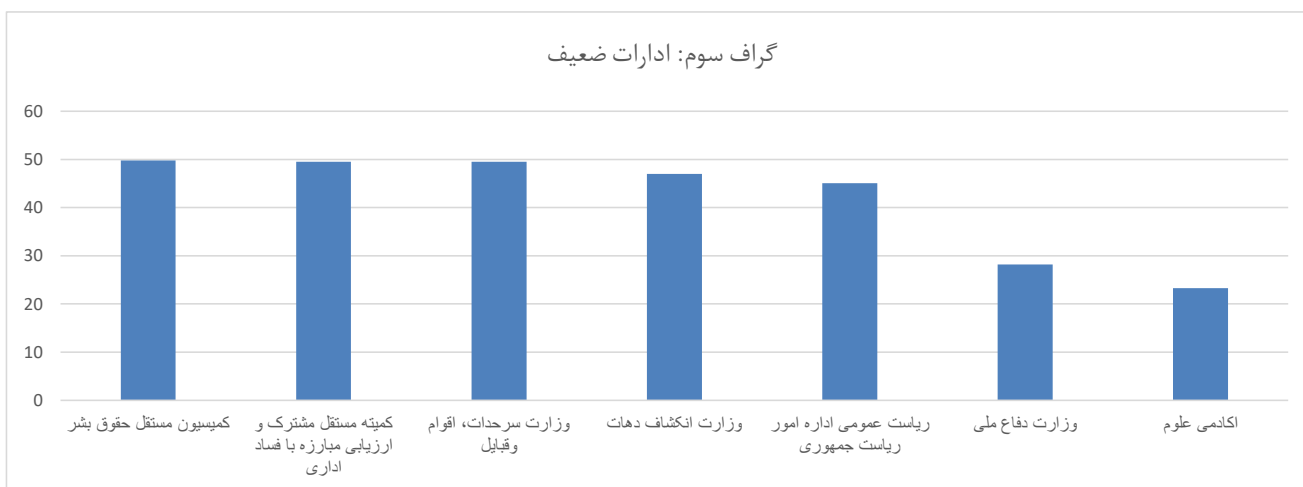
وزارت زراعت، مالداری و آبیاری، اداره انکشاف زون پایتخت، وزارت معادن و پترولیم، لوی څارنوالي، اداره عالی بررسۍ، وزارت انرژي و آب، اداره تدارکات ملي، وزارت دولت در امور پارلماني، کميسیون اصلاحات اداري، وزارت مخابرات و تکنالوژي معلوماتي، وزارت ماليه، کميسیون مستقل شکايات انتخاباتي، اداره ملي احصائيه، وزارت معارف، وزارت ترانسپورت، وزارت عدليه، شاروالي کابل، وزارت تحصيلات عالی و وزارت مهاجرين و عودت کنندگان در جمله ادارات برتر قرار دارند.

ادارات متوسط

گراف دوم دربرگیرنده ادارات متوسط می باشد. این ادارات که تعداد شان به ۱۸ اداره می رسد توانسته اند از ۵۰ الی ۸۰ درصد شاخص های نظارتی نشر پیشگیرانه اطلاعات را در ویبسایت شان رعایت نمایند و در کتگوری دوم قرار گیرند.

کميسیون مستقل نظارت بر تطبيق قانون اساسي، وزارت صحت عامه، د افغانستان بانک، وزارت کار و امور اجتماعي، وزارت دولت در امور رسيدگي به حوادث، اداره کنترول و تنظيم مخابراتي، د افغانستان برشنا شرکت، کميسیون مستقل انتخاباتي، وزارت امور زنان، اداره مستقل ارگان های محلي، وزارت امور شهر سازي و اراضي، وزارت ارشاد حج و اوقاف، کميسیون عالی انرژي هستوي، وزارت امور داخله، اداره ملي حفاظت از محيط زيست، اداره ملي ستندرد، وزارت اطلاعات و فرهنگ و رياست عمومي تربيت بدني در جمله ادارات متوسط قرار دارند.

ادارات ضعیف

گراف سوم ادارات ضعیف را نشان می‌دهد. این ادارات که تعدادشان به هفت اداره می‌رسد، پائینتر از ۵۰ درصد شاخص‌های نظارت کمیسیون را رعایت نموده‌اند. با توجه به هماهنگی‌هایی که قبل از آغاز پروسه نظارت به ادارات گرفته بود، توقع میرفت که اکثریت ادارات بیشتر از ۵۰ درصد شاخص‌ها را رعایت نمایند اما متأسفانه این ادارات نتوانستند مطابق رهنمودهای کمیسیون در تطبیق ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات مؤفق عمل کنند. کمیسیون مستقل حقوق بشر، کمیته مستقل مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه با فساد اداری، وزارت سرحدات اقوام و قبایل، وزارت احیاء و انکشاف و دهات، ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری، وزارت دفاع ملی و اکادمی علوم در جمله ادارات ضعیف قرار دارند.

۴- اداراتی که موفق به نظارت از ویبسایت آنها نشدیم

وزارت امور خارجه، وزرات تجارت و صنایع، وزارت اقتصاد، ریاست مستقل امور کوچی‌ها (علیرغم چندین بار مراجعه و تماس موفق به نظارت از ویبسایت این ادارات نشدیم و هر بار دلایلی را برای عدم آمادگی ارائه نمودند). جمعیت هلال احمر، به گفته مسؤولین ویبسایت این اداره حدود دوماه است که مسدود می‌باشد.

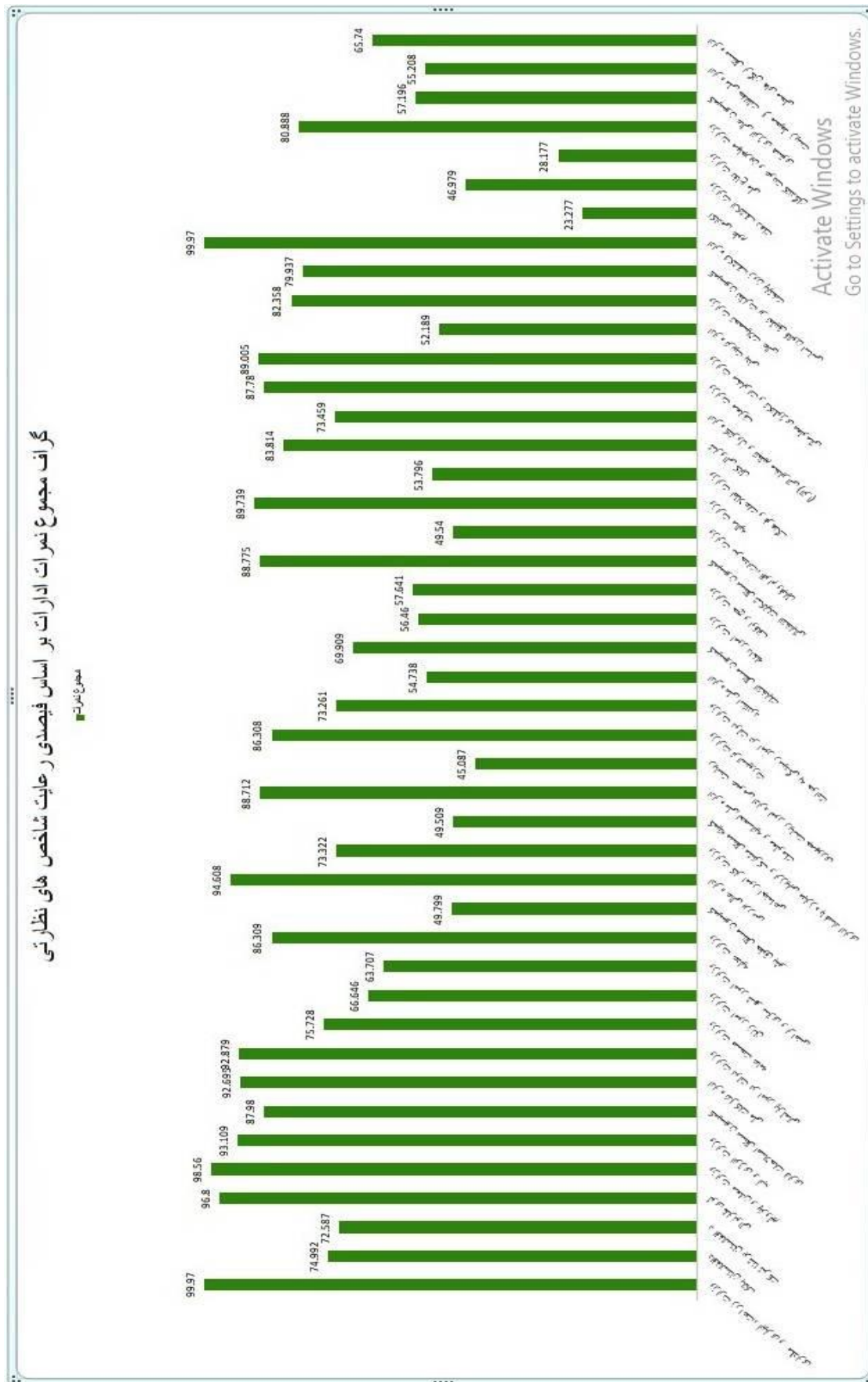
ریاست عمومی دارالانشای مشرانو جرگه، ولسی جرگه و دفتر مقام عالی ریاست جمهوری، خواهان معرفی رسمی تیم نظارت به ادارات خویش شدند، که مکاتیب لازم ارسال گردید و هنوز جواب آنها جهت پذیرش تیم نظارت برای بررسی از ویبسایت آنها در یافت نگردیده است.

معینیت مبارزه علیه مواد مخدر، دارالانشاء شورای وزیران، معاونیت اول ریاست اجرائیه، به دلیل عدم استقلالیت بودجوی ویبسایت نداشتند.

ستره محکمه: در آخرین روز پلان نظارتی، تیم نظارت به ستره محکمه رفتند و به دلیل مشکل تخنیکی موفق به نظارت از ویبسایت نشدند.

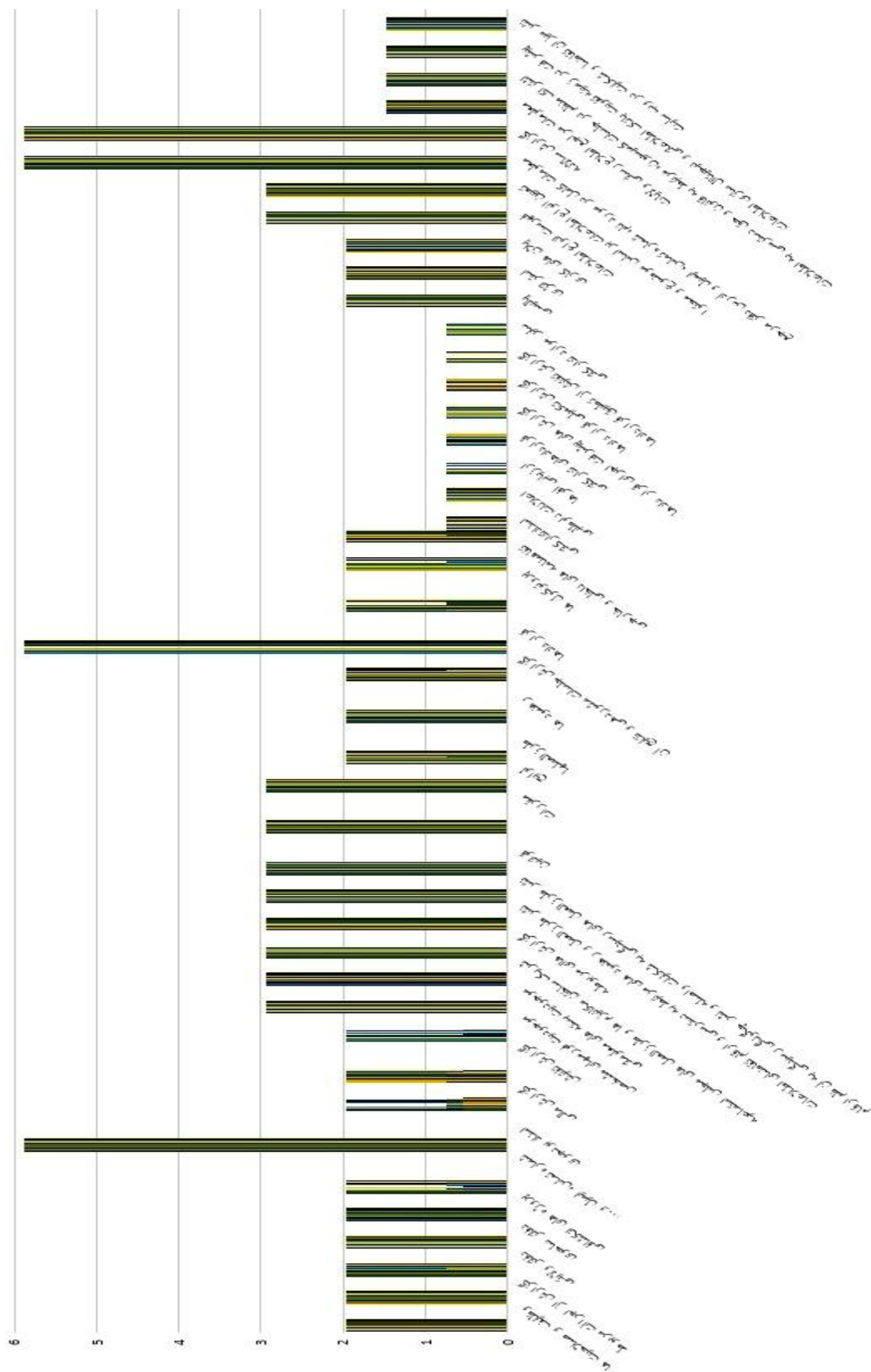
ریاست عمومی امنیت ملی، بنابر دلایل امنیتی و عدم تطابق با بیشتر شاخص‌های نظارتی ویبسایت عمومی نداشتند.

گراف عمومی رعایت شاخص ها در وبسایت ها، به تفکیک هر اداره

این گراف نشانه تمام ادارات که وبسایت های شان تحت نظارت قرار گرفته را به فیصدی رعایت شاخص ها نشان میدهد که در مجموع ادارات تحت نظارت قرار گرفته به ۴۴ اداره میرسد.

گراف فیصدی رعایت شاخص ها

این گراف نشان میدهد که کدام شاخص در وبسایت های ادارات بیشترین رعایت را داشته و کدام شاخص کمتر رعایت شده است، دیده می شود که شاخص های مربوط به اسناد مالی، تدارکاتی و تفتیش کمتر رعایت شده اند و شاخص های مربوط به گزارش سالانه، شماره تماس اداره و چینل های ارتباطی به اداره، بیشترین میزان رعایت را داشته است.

شرح مختصر نظارت از ویبسایت های ادارات به تفکیک هر اداره

وزارت زراعت، آبیاری و مالداري

وزارت زراعت، آبیاری و مالداري اولین اداره بود که از ویبسایت آن در مطابقت با شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات در حضور رئیس نشرات، سخنگو و مشاور مقام آقای اکبر رستمی و مسؤول مرجع اطلاع رسانی نظارت صورت گرفت. شرح نظارت از ویبسایت این اداره قرار ذیل است:

اطلاعات در وب سایت این اداره در مطابقت کامل با شاخص های ۴۴ گانه به نشر رسیده بود که از نکات قابل دید می توان به وضعیت: نشر مصارف مالی اداره اشاره نمود که این مصارف به صورت هفته وار نشر می گردد. قابل یاد آوری است که وزارت زراعت، آبیاری و مالداري دارای ویبسایت بسیار غنی بوده و جهت غنای هرچه بیشتر ویبسایت، مشوره هایی در بعضی از موارد از جمله جزئیات تشکیل اداره و همچنین مشاورین موجود و برخی مسائل دیگر از طرف تیم نظارتی داده شد که مورد استقبال قرار گرفت.

د افغانستان بانک

نتیجه نظارت از ویبسایت این نهاد به صورت ذیل است:

- ویبسایت تا حدودی با شاخص های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات عیار گردیده بود که تیم نظارت تأکید نمود تا بیشتر در این راستا تلاش نمایند. گزارش فعالیتها و اجراءات شان نشر گردیده و در قسمت گزارش تفتیش اسناد در ویبسایت موجود نبود. فورم های مشخص عرضه خدمات، بسته های معلوماتی و طرز العمل های مشارکتی و استماعیه در ویبسایت موجود نبود.

- اسناد تقنینی، پلان و پالیسی و همچنین استراتیژی در ویبسایت نشر شده بودند. در قسمت پروژه های انکشافی، اسناد تدارکاتی و فعالیتهای مربوطه فقط به نشر داوطلبی و به صورت خبری توجه صورت گرفته بود.

د افغانستان برشنا شرکت

تیم نظارتی کمیسیون در حضور داشت رئیس آگاهی عامه و نشرات، مدیر ویبسایت و مسؤول مرجع اطلاع رسانی از ویبسایت این اداره نظارت نمودند که نتیجه آن به صورت ذیل است:

- ویبسایت اداره از نظر شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات نسبتاً عیار گردیده بود که توجه اداره زیر کار بودن وب سایت عنوان شد. صلاحیت ها و وظایف اداره در ویبسایت مشخص نشده بود. در زمینه نشر گزارش از اجراءات اطلاعات و اسناد کامل نبود و فقط نشر خبری بعضی از فعالیتها و بخشی از مصارف مالی در ویبسایت موجود بود.

فورم های خدمات به مردم و بسته های معلوماتی و برخی از گزارشات مشارکت مردمی و استماعیه در ویبسایت نشر گردیده بود. در بخش نشر قراردادهای، پروتوکولها و تفاهمنامه های ملی و بین المللی فقط به چند قرار داد محدود توجه شده بود و سایر اسناد موجود نبود. اسناد تقنینی، استراتژی ها و پالیسی اداره نشر و فقط پلان اداره موجود نبود. در زمینه نشر اسناد تدارکاتی و فعالیتهای مرتبط فقط به نشر خبری چند داوطلبی اکتفا شده بود. در زمینه تکمیل و غنامندی ویبسایت در مطابقت با ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات توضیحات و راهنمایی های لازم از سوی تیم نظارتی داده شد و آنها تعهد نمودند تا در این زمینه فعالیتهای خود را بیشتر نمایند.

وزارت مالیه

ویبسایت این اداره در مطابقت با ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات خوب تنظیم گردیده و اطلاعات و اسناد لازم در ویبسایت به نشر سپرده شده بود. در بعضی از موارد، اطلاعات و اسناد ناتکمیل و محدود بود که از آن موارد می توان به این نکات اشاره کرد: مشخصات و معلومات در مورد دفاتر ولایتی، در مورد پروژه های انکشافی معلومات کافی وجود نداشت و همچنین گزارش تفتیش در بخش تدارکاتی نیز نشر نگردیده بود و قراردادهای، پروتوکولها و تفاهمنامه های ملی و بین المللی بسیار محدود بودند.

وزارت معارف

ویبسایت وزارت معارف در مطابقت با شاخص های مورد نظر نسبتاً خوب طراحی و اطلاعات و اسناد نشر گردیده بود. در قسمت نشر گزارشات تفتیش و اسناد فعالیتهای تدارکاتی ضعف های قابل ملاحظه موجود بود. اسناد تقنینی اداره، استراتژی ها و پالیسی های اداره نشر گردیده بود. اسناد بودجوی به دلیل عدم آگاهی به صورت دقیق و بر مبنای بودجه نشر نگردیده و تنها مقدار بودجه طی یک جدول نشر شده بود. فورمهای خدمات مستقیم و بسته های معلوماتی در مورد مشارکت مردمی و جلسات استماعیه در ویبسایت موجود بود، قراردادهای، پروتوکولها و تفاهمنامه های ملی و بین المللی خیلی محدود و اندک نشر گردیده بودند و مشخصات دفاتر ولایتی و ساحوی در ویبسایت موجود نبودند.

در پایان نظارت به اساس مشوره های تیم نظارتی مسؤولین ذیربط وعده سپردند که محتوای ویبسایت را در مطابقت به شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات عیار خواهند ساخت.

وزارت اطلاعات و فرهنگ

ویبسایت وزارت اطلاعات و فرهنگ در مطابقت به شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات ضعیف بود و یک نوع ناهماهنگی در این اداره در زمینه جمع آوری اطلاعات و اسناد و نشر آن در ویبسایت مشاهده گردید. فقط بعضی از فعالیتهای به صورت خبری نشر می گردید که به صورت کلی می توان به نکات ذیل اشاره نمود:

گزارش های پراکنده در مورد برخی از فعالیتهای به صورت خبری نشر گردیده بود. در زمینه نشر اسناد پروژه های انکشافی، اسناد تدارکاتی و فعالیتهای مرتبط فقط به نشر چند نمونه اعلان داوطلبی بسنده شده بود و اسناد تقنینی، پالیسی و استراتژی اداره بدون نشر پلان کاری اداره در ویبسایت قابل رؤیت بود. قابل یاد آوری است که مسؤول مرجع اطلاع رسانی این اداره از عدم همکاری مسؤولین بخشهای اداری شان در زمینه دادن اطلاعات و اسناد برای نشر در ویبسایت شکایت داشتند و عدم همکاری آنها را علت اساسی ضعیف بودن ویبسایت عنوان کردند.

وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی

ویبسایت وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی مطابق به شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات، طرح و دیزاین شده و حاوی اطلاعات و اسناد بود. در برخی موارد درج اطلاعات و اسناد لازم جهت نشر تحت کار بودند. گزارش اجراءات مالی و برخی از فعالیتهای به نشر رسیده بود، اما در قسمت نشر اسناد بودجوی و گزارش تفتیش اطلاعات وجود نداشت. گزارش و توضیحات جامع در مورد پروژه های انکشافی موجود نبود و به طور مختصر معلوماتی در این زمینه نشر گردیده بود. در زمینه اسناد تقنینی، قراردادها، تفاهمنامه ها و پروتوکول های ملی و بین المللی اسناد در ویبسایت موجود بود. فورمه جات ارایه خدمات و مشارکت های مردمی نشر گردیده بود و در برخی از بخشها اسناد و معلومات جمع آوری و در حال نشر در ویبسایت بودند.

اداره کنترول و تنظیم مخابراتی (اترا)

ویبسایت اداره اترا نیز از لحاظ نشر اطلاعات در مطابقت به شاخص های ۴۴ گانه کمیسیون دسترسی به اطلاعات نسبتاً خوب ارزیابی شده است. ویبسایت جدید اداره در مطابقت با ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات تحت کار بود و همچنین ویبسایت قبلی شان نیز با معیارهای داخلی شان فعال و برخی از اطلاعات و اسناد موجود بود. در زمینه پروژه های انکشافی، اسناد تدارکاتی و طی مراحل آنها فقط به اعلانات داوطلبی و توضیحات مختصر بسنده شده بود. گزارش از اجراءات و اسناد به صورت منظم و مشخص در بخش های (مالی، تفتیش و ...) موجود نبود.

آکادمی علوم

ویبسایت آکادمی علوم مطابق به شاخص های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات تحت کار بود و مدیر ویبسایت تازه استخدام گردیده بود. در ویبسایت تنها اطلاعات چند فعالیت در قالب خبر به نشر رسیده بودند. تیم نظارت ضمن توضیحات لازم به مسؤول مرجع و مدیر ویبسایت در زمینه چگونگی نشر و محتوای اطلاعات آمادگی هرگونه

همکاری را ابراز داشتند، تا در آینده نزدیک اکادمی علوم ویبسایت خویش را به اساس احکام قانون دسترسی به اطلاعات عیار سازد.

کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی

ویبسایت کمیسیون مستقل نظارت بر تطبیق قانون اساسی در مطابقت به شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات آماده گردیده و فعال بود. گزارش فعالیتها، اسناد تقنینی، استراتژی، پلان، قرار داد ها و تفاهم نامه های بین المللی در ویبسایت نشر گردیده بود و بخش دیگری از اطلاعات جمع آوری و جهت نشر در ویبسایت تحت کار قرار داشت.

در بخش نشر اسناد بودجوی، تدارکاتی و تفتیش نواقصی موجود بود که دلیل آن را عدم آگاهی جامع از شاخص های ۴۴ گانه در زمینه محتوای معلومات و اسناد بیان نمودند. در این زمینه اطلاعات لازم از طرف تیم نظارتی داده شد تا در زمینه جمع آوری و تکمیل اطلاعات تلاش صورت گیرد و مطابق معیار های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات به غنای ویبسایت از نظر محتوای اسناد و اطلاعات کمک گردد. در زمینه نشر میزان تقاضا و چگونگی پیشرفت از پاسخدهی به آنها کاری صورت نگرفته بود، که در این زمینه نیز توضیحات لازم داده شد تا اقدام به جمع آوری معلومات در این زمینه و نشر آن در ویبسایت در آینده نزدیک صورت گیرد.

وزارت احیاء و انکشاف دهات

در بررسی و نظارتی که از ویبسایت وزارت احیاء و انکشاف دهات، در مطابقت به شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات صورت گرفت، ویبسایت این اداره بسیار ضعیف و ناقص بود و تیم نظارتی به مدیر ویبسایت و مرجع اطلاع رسانی تأکید نمود تا در زمینه غنای ویبسایت در مطابقت به شاخص های یاد شده تلاش نمایند.

وزارت امور خارجه

با وجود هماهنگی که از قبل صورت گرفته بود و تیم نظارت مطابق پلان در این اداره حضور یافتند؛ اما مسؤلین اداره از آماده نبودن ویبسایت جهت بررسی و نظارت به دلیل مشکل عزل و نصب های سیاسی و مشکلات پیش آمده صحبت نمودند و خواهان حضور تیم نظارتی در یک فرصت دیگر شدند.

وزارت تحصیلات عالی

ویبسایت جدید اداره در مطابقت با ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات دیزاین گردیده بود، اما در قسمت محتوای اطلاعات و اسناد نشر شده کاستی هایی از جمله پراکندگی و بی نظمی در برخی از موارد به شرح زیر مشاهده گردید (قابل یاد آور است که ویب سایت قبلی این اداره از نظر محطویات خوبی برخوردار بود):

در قسمت پروژه های انکشافی اسناد و معلومات لازم موجود نبود و فقط به معلومات خیلی ابتدایی بسنده شده بود؛ مکانیزم ها و طرزالعمل ها جهت مشارکت شهروندان در مجالس استماعیه و مشورتی نشر نگردیده، و همچنین گزارشی در این موارد وجود نداشت.

در مورد مشارکت شهروندان جهت طرح قوانین، مقررہ ها و طرزالعمل ها هیچ گونه گزارش و اسنادی موجود نبود؛ مینوی مشخصی جهت نشر اسناد تدارکاتی و فعالیت‌های اجرائیوی در این موارد موجود نبود و فقط به صورت پراکنده اسناد و گزارشها به صورت ناقص نشر گردیده بودند.

مسؤول مرجع اطلاع رسانی و مدیر ویبسایت تعهد نمودن تا در زمینه نظم بیشتر و تکمیل ویبسایت در مطابقت با ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات تلاش نمایند و آن را تکمیل کنند.

ریاست عمومی تربیت بدنی و ورزش

ویبسایت این اداره در مطابقت به ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات بسیار ضعیف و از نظر محتوا سطحی دیده شد که از جمله نواقص مشاهده شده را می توان چنین ذکر کرد:

- گزارش از اجراءات اداره در ویبسایت موجود نبود. در زمینه پروژه های انکشافی، اسناد بودجوی و تدارکاتی هیچگونه اطلاعات و اسنادی نشر نگردیده بود. هیچگونه فورم مشخصی جهت ارایه خدمات به مردم موجود نبود و ادعا می کردند که در این اداره هیچ گونه خدمتی ارایه نمی گردد و فقط در ادارات زیر شاخه آنها که شامل بیش از ۵۰ فدراسیون ورزشی می شود، در کار خود مستقلانه عمل می کنند و گزارش ده به این اداره نیستند و فقط بودجه آنها از این اداره تأمین می گردد.

هیچگونه قرار داد، تفاهمنامه و پروتوکول ملی و بین المللی در ویبسایت وجود نداشت. در زمینه نشر پالیسی ها و استراتژی ها و همچنین پلان های کاری اداره با وجود گستردگی دامنه فعالیت‌های شان، هیچگونه کاری صورت نگرفته بود، فقط اسناد تقنینی اداره در ویبسایت موجود بودند. گزارش سالانه از میزان تقاضای اطلاعات در ویبسایت مشاهده می شد و برخی از فعالیت‌های اداره به صورت خبری در ویبسایت نشر گردیده بود.

شاروالی کابل

تیم نظارتی کمیسیون با رئیس نشرات، مدیر ویبسایت و مسؤول مرجع اطلاع رسانی ملاقات داشتند. رئیس نشرات توضیح دادند که ویبسایت تحت کار است تا در مطابقت به ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات عیار گردد و طی دو هفته آن را تکمیل خواهند نمود.

نتایج حاصله از بررسی ویبسایت شاروالی کابل به شرح ذیل است:

- در مطابقت با شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات و بیسایت این اداره به صورت نسبی آماده بود. در قسمت نشر گزارش از اجراءات گزارش تفتیش تحت کار بود، در بخش تدارکات و اسناد تدارکاتی فقط به اعلان داوطلبی ها به صورت خبری در وبسایت توجه صورت گرفته بود. پروژه های انکشافی به صورت خیلی مختصر و معلومات کم به نشر رسیده بود. در قسمت نشر اسناد تقنینی، استراتیژی، پالیسی و پلان اداره اطلاعات به نشر سپرده شده بودند. فورمه جات خدمات مستقیم، طرزالعمل های مشارکت مردمی و بسته های معلوماتی و گزارش جلسات مربوطه در وبسایت نشر گردیده بودند و در قسمت نشر قراردادهای و پروتوکولهای ملی و بین المللی فقط به نشر چند تفاهمنامه اکتفا شده بود.

ریاست عمومی امنیت ملی

بنابه دلایل امنیتی که ذکر کردند؛ وبسایت مشخص عمومی موجود نبود که تیم نظارت پیشنهاد ایجاد یک وبسایت با ارائه معلومات خارج از طبقه بندی محرمانه نمودند و مسؤول اطلاع رسانی گفتند که موضوع را با مقامات مسؤول شریک ساخته و مطابق هدایات آنها عمل خواهند نمود.

وزارت دولت در امور پارلمانی

وزارت دولت در امور پارلمانی از وبسایت خوبی در زمینه ی نشر اطلاعات و اسناد در مطابقت با شاخص های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات برخوردار بود و تعهد جدی در امر ارایه اطلاعات در این اداره وجود داشت. اسناد بودجوی اداره در وبسایت نشر نگردیده و فقط به صورت یک نوشته میزان بودجه عادی و انکشافی نشر گردیده بود. قرار داد ها، تفاهمنامه ها و پروتوکولهای ملی و بین المللی در این اداره عقد نگردیده بود تا اطلاعات مرتبط به آن نشر می شد، پروژه های مشخص انکشافی در این اداره وجود ندارد و فقط قرارداد ها و اسناد تدارکاتی لوازم اداری وجود داشت که تمام اطلاعات آن را نشر کرده بودند.

وزارت شهر سازی و اراضی

وبسایت این اداره در مطابقت با شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات از جایگاه نسبتاً خوبی برخوردار بود نتیجه نظارت از وبسایت وزارت شهرسازی و اراضی قرار ذیل است:

وبسایت از انسجام و طبقه بندی خوبی در مطابقت به شاخص های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات برخوردار بود و در زمینه وارد نمودن اطلاعات و اسناد کار ادامه داشت. تشکیل، صلاحیتها و وظایف اداره به تفصیل در وبسایت موجود بود. اسناد بودجوی و گزارش مالی به نشر نرسیده بود. میکانیزم ها و طرزالعمل ها جهت مشارکت شهروندان موجود بود اما گزارش های مشارکت مردمی هنوز در وبسایت نشر نشده بود. تمام اسناد تقنینی موجود

در اداره در ویبسایت موجود بود. تفاهمنامه ها، قرار دادها و پروتوکولها موجود ولی هنوز در سایت نشر نشده بود. اسناد موارد تدارکاتی تماماً به جز گزارش تفتیش و ارزیابی آفرها در ویبسایت نشر گردیده بودند.

وزارت صحت عامه

ویبسایت جدید این اداره تحت کار بود و اطلاعاتی هم که در ویبسایت موجود بود، جنبه خبری داشت اما در ویبسایت قبلی این اداره از نظر اطلاعات نسبتاً خوب بود. گزارش فعالیتها نیز به صورت پراکنده نشر شده بود. مسئول ویبسایت عدم توجه مقامات و مسئولین ذیصلاح را در ارایه اطلاعات و اسناد دلیل کندی و ضعف ویبسایت عنوان جدید نمودند. نتیجه نظارت قرار شرح ذیل ارایه می گردد:

وظایف و صلاحیتها و همچنین تشکیل اداره در ویبسایت به نشر رسیده بود. اسناد بودجوی و تدارکاتی به دلیل عدم همکاری به موقع ادارات داخلی در دسترس مسئول ویبسایت قرار نگرفته و از طرفی به دلیل نبود امکانات لازم جهت دیجیتال سازی آن اسناد پیشرفت کار بسیار بطی بود. در زمینه نشر فورمها و طرزالعمل های مشارکتی مردم و بسته های معلوماتی بسیار کار صورت گرفته بود. قراردادهای پروتوکولها و تفاهمنامه های ملی و بین المللی در اختیار مسئول مرجع اطلاع رسانی و مدیر ویبسایت قرار نگرفته بودند تا نشر شوند، در مورد بخشهای ولایتی و ساحوی اطلاعات نسبی وجود داشت و فقط بعضی از ادارات ولایتی تنها آدرس ایمیل و تلفون شان درج سایت گردیده بود. در زمینه اسناد تدارکاتی فقط در قسمت اعلان داوطلبی گزارش های خبری نشر گردیده بود. در مورد مراکز خدماتی و محتوای خدمات رسانی به مردم بسته های معلوماتی مشخصی وجود نداشت.

وزارت امور زنان

از اینکه ویبسایت اداره تحت کار بود بناءً از ویبسایت نسبتاً ضعیفی برخوردار بود و دلیل آن آماده نبودن کامل اطلاعات جمع آوری شده برای نشر در ویبسایت عنوان شد. پیشنهاد تیم نظارتی به آنها این بود تا زمینه ملاقات مسؤولین ادارات خویش و رهبری کمیسیون و همچنین زمینه برگزاری برنامه آگاهی دهی در آن اداره را در آینده نزدیک فراهم شود تا مشکلات موجود حل گردد، بررسی ویبسایت این اداره موارد ذیل نظارت شد:

نظارت نشان میدهد که:

اسناد بودجوی به دلیل عدم همکاری مسئولین بخش مالی فقط به صورت گزارش مصارفات موجود بود. گزارش بخش تفتیش مالی و تدارکاتی به دلیل عدم همکاری مراجع مربوطه برای نشر در ویبسایت ارسال نگردیده و محرم دانسته شده است. در زمینه نشر فورمها، طرزالعمل ها و رهنمودها از چگونگی انجام خدمات به مستفیدشوندگان و عامه مردم به صورت کامل نشر گردیده بود، معلوماتی در مورد ارایه خدمات به عامه مردم به طور کامل وجود نداشت و هیچگونه از اسناد ملی و بین المللی نظیر تفاهمنامه ها، قرار دادها و پروتوکولها در سایت وجود نداشت.

وزارت انرژی و آب

ویبسایت این اداره در مطابقت با ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات طراحی شده است و نسبتاً ویبسایت پر محتوا ارزیابی شده است. اما در مواردی چون اسناد بودجوی و پلان کاری اداره به خاطر عدم همکاری مسئولین بخشهای مربوطه در ویبسایت اسناد موجود نبود. تمام فعالیتها و گزارشات در ویبسایت نشر شده و فقط در قسمت اسناد بودجوی هنوز کار صورت نگرفته بود و به انتشار گزارش مالی بسنده شده است. پلان کاری اداره به دلیل نهایبی نشدن هنوز در سایت موجود نبود. در سایر قسمتها مطابق شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات، اسناد انتشار یافته بود.

وزارت معادن و پترولیم

از ویبسایت خوب برخوردار بود و مطابق ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات تا حد خوبی کار صورت گرفته بود، اما در قسمت درج اسناد بودجوی به صورت مشخص اسناد وارد سایت نگردیده و فقط طی یک پاراگراف از میزان بودجه در بخش عادی و انکشافی توضیحات داده شده بود. بنابر پیشنهاد تیم نظارتی تعهد نمودند تا در اسرع وقت اسناد مشخص را از بخش مالی جمع آوری نموده و در ویبسایت نشر گردد.

کمیسیون مستقل حقوق بشر

دارای دو ویبسایت می باشد، ویبسایت قدیمی با معیارهای داخلی و بیشتر خبری و ویبسایت جدید تحت کار بود

اداره عالی تفیش

این اداره از ویبسایت نسبتاً خوبی مطابق ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات برخوردار بود و همچنین کار جهت بهبود ویبسایت جریان داشت.

کمیسیون مستقل اصلاحات اداری و خدمات ملکی

به اساس ارزیابی تیم نظارتی، وب سایت کمیسیون اصلاحات اداری و خدمات ملکی اطلاعات را مطابق شاخص های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات به جز ار چند مورد کوچک، در بیشتر موارد درج نموده بودند، بیشتر این موارد به شکل خبری در وب سایت به نشر سپرده شده بودند.

لوی خارنوالی

ویبسایت اداره لوی خارنوالی بسیار خوب و منظم کار شده بود و در زمینه درج اطلاعات مطابق شاخص های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات صورت گرفته بود. فقط گزارش تفتیش در بخش مالی و تدارکات وارد ویبسایت نشده بود و دلیل آن هم عدم تکمیل گزارشات مذکور عنوان شد.

وزارت عدلیه

ویبسایت وزارت عدلیه به منظور عیار سازی آن مطابق شاخص های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات تحت کار قرار داشت و بسیاری اطلاعات هم در سایت نشر شده بود، بخشی اطلاعات در ویبسایت قدیمی به شکل پراکنده موجود بود.

دلایل کندی در تکمیل ویبسایت این اداره عدم همکاری به موقع مسئولین در ارائه اطلاعات به مسئول ویبسایت عنوان شد.

وزارت سرحدات، اقوام و قبایل

از ویبسایت مناسب و غنای از اطلاعات و اسناد لازم مطابق ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات برخوردار نبود و فقط به صورت خبری اطلاعات نشر گردیده بود که بخشی از این نواقص به دلیل عدم آگاهی از چگونگی درج اطلاعات و بخش دیگر ناشی از عدم همکاری مسئولین ادارات داخلی آنها عنوان شد.

نتایج کلی از نظارت ویبسایت وزارت سرحدات، اقوام و قبایل:

چارت تشکیلاتی اداره به صورت مشخص در سایت موجود نبود. در مورد پروژه های انکشافی معلومات و مشخصات دقیق وجود نداشت و فقط در مورد بعضی از آنها گزارشهای خبری نشر گردیده بود. اسناد بودجوی در ویبسایت نشر نشده و فقط به گزارش مالی سالانه بسنده شده بود. فورمهای مشخص و بسته های معلوماتی در ویبسایت نشر نشده بود. مشارکت مردمی فقط به صورت خبری و پراکنده وجود داشت. فورم شکایات و تقاضای اطلاعات و گزارش سالانه موجود نبود. اسناد تقنینی بسیار ضعیف و فقط به دستورالعمل و پروسه کاری اکتفا شده بود. در مورد اسناد تدارکاتی و سایر موارد آن فقط به پخش خبری اعلان داوطلبی، گزارش تکمیل و قرار داد پروژه ها در سایت اکتفا شده بود.

وزارت کار و امور اجتماعی

ویبسایت این اداره مطابق با شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات به طور کامل آماده نبود و تحت کار قرار داشت نتایجی که از نظارت این ویبسایت مشاهده گردید به صورت ذیل است:

اطلاعات در مورد پروژه های انکشافی اندک و پراکنده بود. گزارش های مالی و تفتیش موجود نبود. بسته های معلوماتی و فورم های مشخص به جز فورم تقاضای اطلاعات وجود نداشت. میکانیسم ها و طرز العمل های مشخص و گزارش های مشارکت مردمی و جلسات مشورتی در اسناد تقنینی تا حدی موجود بود. در مورد اسناد تدارکاتی و پروژه های این وزارت گزارش های تفتیش و قرار داد ها به صورت کامل نشر شده بود.

وزارت امور داخله

وزارت امور داخله دارای دو وبسایت می باشد که تا حدی به اساس شاخص های ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات همخوانی نداشت و بعضی از اطلاعات به صورت خبری در ویبسایت نشر گردیده بود. به نقل از مدیر مسئول ویبسایت اکثر مواردی که در ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات در این وزارت از قبیل اسناد بودجوی و مالی، تشکیل، گزارش مالی، اسناد و گزارش تدارکاتی، قرار داد ها و تفاهمنامه محرم دانسته شده و در ویبسایت نشر نمی گردد، در سایر موارد مانند رایه خدمات، فورمه جات و مشارکت مردمی تا حدودی کار صورت گرفته بود.

ریاست مستقل انسجام امور کوچی ها

علیرغم هماهنگی های قبلی، زمانیکه تیم نظارتی به این اداره حضور پیدا نمودند، مسؤول مرجع اطلاع رسانی از عدم موجودیت ویبسایت و تکمیل نمودن اطلاعات جهت نشر در ویبسایت خبر دادند و از تیم نظارت خواستند تا در اخیر برنامه نظارتی به ایشان فرصت داده شود تا به جمع آوری اسناد و اطلاعات و نشر آن در ویبسایت اقدام نمایند.

دارالانشاء ی شورای وزیران

این اداره ویبسایت مشخص برای نشر اطلاعات نداشتند، قابل یاد آوری است که این اداره دارای بودجه مستقل نمی باشد و تمام فعالیت های ایشان به دفتر ریاست محترم اجرائیه به صورت گزارش ارسال می گردد تا از ویبسایت آن اداره نشر گردد.

معاونیت اول ریاست اجرائیه

ویبسایت این اداره تحت کار و دیزاین می باشد و هنوز هیچگونه اطلاعات و اسنادی در آن نشر نگردیده است.

وزارت مبارزه علیه مواد مخدر اسبق/ معینیت مبارزه علیه مواد مخدر

از آنجائیکه وزارت مبارزه علیه مواد مخدر با وزارت محترم امور داخله مدغم گردیده به اساس معلومات مسوول مرجع اطلاع رسانی وزارت مواد مخدر، بخش اعظم اسناد و اطلاعات این اداره به معینیت مبارزه علیه مواد مخدر ارسال گردیده است. به اساس تماس که با آمر ارتباط عامه معینیت مبارزه علیه مواد مخدر صورت گرفت، ایشان گفتند که بنا بر مشکلات مالی که این اداره با وزارت محترم مخابرات دارند و ویبسایت اداره مذکور غیر فعال می باشد.

اداره انکشاف زون پایتخت

ویبسایت اداره در مطابقت به شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات تنظیم و اسناد و اسناد نشر گردیده بود. گزارشات مالی، تدارکاتی، مشارکت مردمی و استماعیه و همچنین اسناد بودجوی و تدارکاتی، اسناد تقنینی، قرار دادها و پروتوکولهای ملی و بین المللی، فورمه جات عرضه خدمات به صورت خیلی خوب در ویبسایت نشر گردیده بودند.

اداره ارگانهای محلی

ویبسیایت این اداره در مطابقت با ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات و شاخص های ۴۴ گانه از لحاظ غنای نشر اطلاعات، نسبتاً خوب بود. فقط بعضی از اطلاعات به صورت خبری به نشر رسیده و اسناد تقنینی در ویبسیایت موجود بود و در برخی موارد اطلاعات به دلیل عدم همکاری به موقع ادارات هنوز تکمیل نشده بود.

اداره ملی استندرد

با آنکه ویبسیایت این اداره تحت کار بود ولی با آنهم بعضی اطلاعات در آن به نشر رسیده بود. در مورد میکانیزم ها و طرزالعمل های مشارکتی و سایر اسناد تقنینی کار نسبی صورت گرفته بود و روی تکمیل شدن اسناد کار جریان داشت. در سایر بخشها چون اسناد تدارکاتی، پروژه ها و قراردادهای تفاهمنامه های ملی و بین المللی کاری صورت نگرفته بود و دلیل آن را عدم آگاهی از چگونگی نشر اطلاعات و اسناد در ویبسیایت بیان نمودند امامتعهده شدند تا در اسرع وقت، کار روی جمع آوری اطلاعات و اسناد و نشر آن در ویبسیایت را آغاز نمایند.

وزارت ترانسپورت

با آنکه چندین اداره دیگر با این وزارت مدغم شده بودند و یک سلسله مشکلات در زمینه وجود داشت. ولی با آنهم وزارت ترانسپورت از ویبسیایت غنی برخوردار بود. از نکات عمده و حائز اهمیت در نشر اطلاعات و اسناد این اداره، از نشر اطلاعات مرتبط به پروژه های انکشافی و تدارکاتی با تمام جزئیات و استندرد های بین المللی COST یاد آوری کرده میتوانیم، گزارشات مالی بسیار منظم وجود داشت و فقط در زمینه رایه اسناد بودجوی در قالب یک جدول اکتفا شده بود که دلیل نشر اصل اسناد بودجوی را عدم آگاهی از چگونگی نشر اسناد بیان نمودند. اسناد تقنینی، تفاهمنامه ها، پروتوکولها و قرار دادهای بین المللی در یک مینوی مشخص نشر گردیده بودند و کار روی گزارش های تفتیش مالی و تدارکاتی جریان داشت و هنوز نشر نشده بودند.

کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی

این اداره از ویبسیایت نسبتاً خوبی در زمینه نشر اطلاعات و اسناد مطابق شاخص های ماده ۱۵ برخوردار بود. ویبسیایت اداره هنوز در برخی از بخشها تکمیل نشده بود و تحت کار قرار داشت و اسناد و اطلاعات لازم از بخش های مختلف جمع آوری شده و آماده نشر بودند.

کمیسیون مستقل انتخابات

ویبسیایت کمیسیون مستقل انتخابات در مطابقت با شاخص های ماده ۱۵ کمیسیون دسترسی به اطلاعات به طور نسبی مطابقت داشت. گزارش اجراءات هم نسبتاً خوب بود اما محدود و بیشتر به نشر اطلاعات به صورت خبری توجه شده بود. در زمینه اسناد بودجوی، گزارشات مالی و تفتیش هیچگونه اطلاعات در ویبسیایت به صورت کامل موجود نبود.

ریاست عمومی اداره امور ریاست جمهوری

ویبسیایت اداره امور تحت کار بود و اطلاعات تا هنوز به صورت تکمیل به نشر سپرده نشده بودند، گزارش مالی و سایر فعالیت های سالانه نشر گردیده ولی در قسمت گزارش تفتیش مالی و تدارکاتی هیچگونه اطلاعاتی نشر نگردیده بود.

وزارت حج و اوقاف

ویبسیایت این اداره مطابق شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات دیزاین گردیده است و نشر اطلاعات و اسناد تحت کار بود. در قسمت نشر اطلاعات و اسناد پروژه های انکشافی و تدارکاتی کاری صورت نگرفته و در حال جمع آوری اسناد و اطلاعات بودند. بودجه انکشافی و عادی اداره به صورت یک جدول تهیه و نشر شده بود. در قسمت قراردادهای، پروتوکولها و تفاهمنامه ها اطلاعات محدود وجود داشت.

وزارت اقتصاد

علیرغم دوبار هماهنگی با این اداره تیم نظارتی موفق به نظارت از ویبسیایت اداره نگردید.

وزارت دولت در امور رسیدگی به حوادث

نتیجه بررسی از ویبسیایت این اداره به شرح ذیل است:

ویبسیایت این اداره در مطابقت با شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات دیزاین گردیده است. اطلاعات در مورد تشکیل اداره با توضیحات لازم آن در مرکز و ولایات در ویبسیایت نشر و اطلاعات لازم در مورد بودجه نیز در ویبسیایت موجود بود. در قسمت اسناد مالی، تدارکاتی و سایر موارد تدارکاتی فقط به نشر داوطلبی ها اکتفا شده بود.

وزارت دفاع ملی

ویبسیایت وزارت دفاع ملی مطابق به شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات طراحی نشده بود و به دلیل عدم آگاهی از قانون دسترسی به اطلاعات بسیار ضعیف ملاحظه شد و فقط بعضی اطلاعات به صورت خبری در آن وجود داشت. قوانین، طرزالعمل ها، پالیسی و استراتژی اداره به صورت یک مینوی مشخص نشر گردیده بودند.

جمعیت هلال احمر افغانی

ویبسیایت این اداره غیر فعال می باشد.

اداره انرژی هستوی افغانستان

ویبسایت این اداره ناقص، تحت کار و هنوز اطلاعات و اسناد نشر شده در ویبسایت تکمیل نبود، در قسمت نشر وظایف و صلاحیتها، اسناد تقنینی، استراتژی و پلان کاری مقداری کار صورت گرفته بود.

وزارت امور مهاجرین و عودت کنندگان

ویبسایت این اداره مطابق شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات طراحی گردیده است و نشر اطلاعات و اسناد نسبتاً خوب بود. در قسمت پروژه های انکشافی و اسناد تدارکاتی، اسناد بودجوی به نشر اطلاعات و اسناد کمتر توجه صورت گرفته بود و دلیل آن را عدم آگاهی و بخشی را عدم همکاری شعبات مربوط عنوان نمودند، گزارش تفتیش نیز وجود نداشت.

ستره محکمه

برغم هماهنگی قبلی، به دلیل نبود اینترنت نظارت از ویب سایت ستره محکمه صورت نگرفت.

اداره ملی حفاظت از محیط زیست

ویبسایت اداره تحت کار بود و هنوز اطلاعات لازم به دلایل چون عدم آگاهی از چگونگی محتوای سایت، عدم جمع آوری اطلاعات لازم در بعضی از بخشها و همچنین دیزاین ویبسایت جدید با شاخص های وزارت مخابرات به نشر سپرده نشده بودند. اسناد تقنینی، پالیسی، استراتژی و رهنمود های اداره به نشر رسیده بود. برخی از فورمهای رایه خدمات و بسته های معلوماتی در ویبسایت موجود بودند و بعضی اطلاعات دیگر در قالب خبر نشر شده بودند.

کمیته مستقل و مشترک نظارت و ارزیابی مبارزه علیه فساد اداری

ویبسایت اداره تحت کار بود و اطلاعات در حال جمع آوری قرار داشتند. اطلاعات اندک در مورد استراتژی، پلان کاری و برخی از مراحل تدارکاتی، اسناد و اطلاعات اندک به نشر رسیده بودند و برخی گزارش ها از فعالیتهای اداره در ویبسایت موجود بود.

اداره ملی احصائیه و معلومات

ویبسایت اداره در مطابقت با شاخص های ۴۴ گانه ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات نسبتاً خوب بود و در اکثر قسمتها اطلاعات و اسناد وجود داشت. فقط در بخشهایی چون آدرس دفاتر ولایتی و ساحوی، اسناد بودجوی و نشر طرزالعمل های رسیدگی به شکایات و چگونگی رسیدگی به آنها و نشر ارقام آنها، اطلاعات تکمیل نبود که دلیل آن را عدم آگاهی از نحوه و محتوای اطلاعات برشمرد.

با وجود دوبار هماهنگی و دوبار حضور تیم نظارت در این وزارت به دلیل عدم توجه مسئولین آن اداره موفق به نظارت از ویبسایت نشدیم که در هر بار خرابی ویبسایت را بهانه قرار دادند.

نتیجه گیری

در اکثریت کشور های جهان تجربه نشان داده است که دسترسی به اطلاعات در اوایل با فراز و نشیب های فراوان همراه است. تغییر فرهنگ و عادت کاریست بسیار دشوار، زمانگیر و پر تلاش. به این اساس کمیسیون دسترسی به اطلاعات لازم دانست تا بعد از تدویر برنامه های متعدد آگاهی دهی، ارتقای ظرفیت، مشورتی تدویر محافل و مجالس مختلف، روی برنامه های نظارتی تمرکز نماید. به همین دلیل دومین نظارت خویش را از نشر پیشگیرانه اطلاعات در ویبسایت های ادارات آغاز نمود. این نظارت در حالی صورت میگیرد که تا هنوز اکثریت ادارات آگاه و آماده به ارایه اطلاعات مطابق احکام قانون دسترسی به اطلاعات نیستند و فرهنگ محرمانیت و ادعای مالکیت اطلاعات در ادارات کماکان با قوتش موجود می باشد. اطلاعات در بیشتر ادارات به صورت خبری، فشرده بدون اسناد حمایتی در ویبسایت نشر گردیده بودند که دلیل آن را میتوان عدم آگاهی از چگونگی نشر اطلاعات در ویبسایت و یا محرم دانستن اطلاعات و اسناد دانست.

در زمینه نشر اسناد تدارکاتی و مالی بیشترین کم توجهی صورت گرفته بود، که دلایل آن را عدم شفافیت در امور مالی و تدارکاتی و نحوه مصارف و تطبیق فعالیتهای موارد ذکر کرد.

اکثر ادارات روی طرح، دیزاین و غنای ویبسایت خویش به طور فعال و منظم مطابق ماده ۱۵ دسترسی به اطلاعات بعد از نیمه دوم سال ۱۳۹۸ آغاز نموده بودند و تعهد داشتند که بعد از نیمه دوم ویبسایت را از ناحیه اطلاعات به اساس شاخص های ۴۴ گانه کمیسیون غنایند خواهند ساخت.

عدم همکاری مسؤولین ادارات در فراهم آوری اطلاعات و اسناد به مراجع مسؤول اطلاع رسانی به منظور نشر در ویبسایت، از جمله مشکلات و عوامل ضعیف بودن ویبسایت ها از نقطه نظر نشر اطلاعات، محسوب می شود.

اکثر ادارات اسناد بودجوی و گزارش مالی را از یکدیگر تفکیک نمی توانستند و گزارش مالی را به عنوان اسناد بودجوی در ویبسایت نشر کرده اند.

اکثر ادارات اسناد مالی، تدارکاتی و تفتیش را به دلیل عدم آگاهی، اسناد محرم تلقی نموده و در نشر آن تعلل می نمایند.

در زمینه نشر قرار داد ها، تفاهنامه و پروتوکول ها فی مابین ادارات و نهاد های ملی و بین المللی و قرار داد های مربوط به پروژه ها و برنامه های تدارکاتی سوء برداشت و جود داشت و برخی ادارات به نشر قرار دادهای تدارکاتی بسنده نموده بودند.

بررسی مقایسوی گزارش نظارتی با گزارش قبلی

با توجه به مشکلات موجود در بخش ارایه، پخش و نشر اطلاعات، نتایج به دست آمده در نتیجه نظارت، امیدوارکننده می باشد، با آنکه شاخص های نظارت امسال از نظر کمیت و کیفیت با سال گذشته تفاوت های زیاد داشت اما نتایج به دست آمده، بهبود در وضعیت نشر اطلاعات را از نقطه نظر کیفیت و کمیت در وبسایت های ادارات نشان میدهد.

۴۳ درصد ادارات بیشتر از ۸۰ درصد شاخص ها را در قسمت نشر اطلاعات از طریق وبسایت رعایت نموده اند. ۸۴ درصد ادارات بیشتر از ۵۰ درصد شاخص ها را رعایت نموده و تنها ۱۵ درصد ادارات پائینتر از ۵۰ درصد شاخص ها را رعایت نموده اند. فیصدی های به دست آمده نسبت به سال گذشته پیشرفت و بهبود را در امر نشر پیشگیرانه اطلاعات در وبسایت های ادارات نشان میدهد.

کمیسیون دسترسی به اطلاعات در گزارش قبلی، به منظور تعیین میزان تطبیق ماده ۱۵ قانون دسترسی به اطلاعات، وبسایت های ۵۲ اداره و نهاد دولتی که شامل ۲۴ وزارت خانه، ۳ ریاست مستقل، ۷ اداره مستقل و تعدادی از کمیسیون های مستقل بودند را مورد نظارت قرار داده بود اما در گزارش فعلی وبسایت های ۴۴ اداره شامل ۲۱ وزارتخانه، ۱۸ اداره مستقل و ۵ کمیسیون مستقل را تحت نظارت قرار داده است.

در این گزارش فیصدی رعایت شاخص ها برای ادارات عالی از ۸۰ الی ۱۰۰ درصد در نظر گرفته شده است، در حالیکه در گزارش قبلی برای ادارات عالی ۷۰ الی ۱۰۰ درصد در نظر گرفته شده بود. این در حالیست که با وجود بلند بردن فیصدی، در شمار ادارات عالی نسبت به گزارش قبلی تنها یک درصد کاهش را نشان میدهد. ادارات متوسط نسبت به گزارش قبلی دو درصد کاهش را نشان میدهد. ولی نظر به احصائیه به دست آمده، در ادارات ضعیف یک درصد ازدیاد به نظر می رسد.

چنانچه در بالا تذکر یافت شاخص های نظارتی این گزارش ۴۴ مورد بود در حالیکه گزارش قبلی ۱۷ مورد شاخص نظارتی داشت. بدون شک ازدیاد شاخص ها روی عملکرد ادارات و نتایج نظارت تأثیر مستقیم دارد. بدین معنا که با افزایش شاخص های نظارتی وبسایت ها با جزئیات بیشتر بررسی می شود که می تواند فیصدی رعایت شاخص ها را پائین بیاورد اما خوشبختانه در نتایج به دست آمده، تفاوت جدی دیده نمی شود. توقع می رود که نظارت های بعدی نتایج خوبی خواهد داشت به دلیل اینکه در جریان نظارت تمام ادارات به کاستی های موجود در وبسایت های شان متوجه شده و متعهد به رفع مشکلات گردیده اند.

راه حل های پیشنهادی برای غنای وبسایت ها

- ایجاد هماهنگی و فضای همکاری با کمیسیون در امر تأمین بهتر احکام قانون دسترسی به اطلاعات و اخذ مشوره های مرتبط به حق دسترسی به اطلاعات.

- برنامه های آموزشی برای مسؤولین اطلاع رسانی و نظارتی در بخش های مالی، تدارکاتی، تفتیش، استراتژی ها و پالسی ها، که از جانب کمیسیون دسترسی به اطلاعات و ادارات مرتبط باید به آن توجه خاص صورت گیرد.
- فراهم نمودن زمینه حضور مسؤولین مراجع اطلاع رسانی در جلسات، به منظور تهیه اطلاعات مناسب برای نشر در وب سایت.
- ادارات مکلف اند مطابق ماده ۱۲ قانون دسترسی به اطلاعات مراجع مسؤول اطلاع رسانی خویش را در مرکز و ولایات به شهروندان و کمیسیون از هر طریق ممکن معرفی نمایند.
- مسؤولین مراجع اطلاع رسانی ادارات ملزم به اجراءات مطابق ماده ۱۳، ۱۵ و ۱۷ قانون دسترسی به اطلاعات می باشند.
- ادارات مکلف اند به متقاضیان زمینه دسترسی آسان به مراجع مسؤول اطلاع رسانی را فراهم سازند.
- ادارات باید اطلاعات خویش را با در نظر داشت ماده ۱۶ قانون دسترسی به اطلاعات در مشوره با کمیسیون طبقه بندی نموده و از وضع محدودیت های اضافی در قسمت محرم تلقی نمودن اطلاعات بپرهیزند.
- ادارات مکلف اند اطلاعات را به اساس احکام قانون بدون ایجاد موانع غیر قانونی در میعاد معینه به متقاضیان ارایه نمایند.
- مطابق ماده ۶ قانون دسترسی به اطلاعات، متقاضیان مکلف به ارایه دلیل برای دریافت اطلاعات نیستند، امید این نکته را ادارات محترم حین تقاضای اطلاعات در نظر داشته باشند.
- فراهم نمودن زمینه استخدام و آموزش مسؤولین مراجع اطلاع رسانی از سوی کمیسیون به منظور استقلالیت آنها در ادارات، به هدف تطبیق بهتر و بیشتر قانون دسترسی به اطلاعات، با همکاری کمیسیون مستقل اطلاعات اداری و خدمات ملکی، رهبری ادارات و نهاد های ذیصلاح دیگر.

ترتیب کننده: آمریت نظارت و ارزیابی

تأیید کننده: عصمت الله حیدری ریاست عمومی دارالانشاء

منظور کننده: عین الدین بهادری رئیس کمیسیون دسترسی به اطلاعات